

Zondagsschoolboekje

Titel: De veermansjongen

Auteur: H. Henszen Veenland

Illustrator: M.L. Middelhoek

Uitgever: W.D. Meinema N.V., Delft

Druk: 1

Jaar van uitgave: 1950

DE VEERMANSJONGEN

DOOR

H. TE MERWE

GEILLUSTREERD DOOR M. L. MIDDELHOEK

NAAMLOZE VENNOOTSCHAP W. D. MEINEMA - DELFT

Juist toen Maarten zei: „Laten we naar de rivier gaan”, kwam Dolf naar buiten.
(Zie blz. 24)

HOOFDSTUK I

Op het speelplein

„Gelukkig, de laatste middag,” zei Koen Lievaart. Ze stonden met een groepje jongens bij de pomp op het speelplein voor de school. De meisjes zaten in de schaduw van de grote kastanjeboom, die midden op het plein stond. Er liep een bank om de dikke stam, en het was zó warm, dat ze er niet aan dachten te hollen en te vliegen, zoals ze anders deden. Eigenlijk zouden de jongens ook wel graag van de schaduw hebben geprofiteerd, maar om daar vlak bij al die meiden te zitten... Kon je nooit zo fijn onder elkaar praten, vonden ze. En daarom waren ze maar naar de pomp gegaan. Ze hadden de brede waterstraal naar beneden laten kletteren en meer dan een had het koele water lekker over zijn bol laten stromen. Dat was fijn! Knapte je van op!

„De meester zal vanmiddag wel voorlezen,” zei er een.

„Of een fijn verhaal vertellen,” hoopte een ander. „En allicht een vroegtje,” zei Geert Baars.

Hij keek naar de weg, die je vanaf het speelplein een heel eind kon afzien. „Daar heb je hem ook,” zei hij, en met een knik van zijn hoofd wees hij naar een jongen, die op zijn gemak kwam aangeslenterd. Een jongen, die er in zijn houding en in zijn kleren een beetje anders uitzag dan de gewone dorpskinderen.

Dat kwam, omdat Dolf van der Grint uit de stad afkomstig was. Zowat een jaar geleden was hij op Eemrak gekomen — bij zijn oom, de dokter, in huis. Dat was, omdat zijn moeder was overleden — zijn vader had Dolf niet eens gekend. In het begin hadden

de jongens, toen ze dat hoorden, erg met hem te doen gehad — maar op den duur was dat gevoel van medelijden gesloten. Ook, omdat Dolf geen al te prettig kameraad was gebleken. Hij had wat neergekeken op de dorpsjochies, die hij in zijn hart „boerenpummels” noemde en die hij vergeleek met zijn vriendjes uit de stad. Dat waren heel andere lui geweest, vond hij —. Die durfden veel meer en die waren veel kwieker... Die kereltjes uit Eemrak — och! — wat konden die nou! Als ze een keer naar het stadje in de buurt mochten, keken ze hun ogen uit naar een paar grote gebouwen en naar een autobus; en van een elektrische tram en zo hadden ze misschien wel eens gehoord, maar de meesten hadden er nog nooit een gezien! En dan moest je, zoals hij, gewend zijn geweest om iedere dag met de tram naar school te gaan! Alléén natuurlijk! Stel je voor, dat je dat nog niet eens kon en dat er iemand met je mee moest gaan om je naar school te brengen! Nee, Dolf vond zich zelf heel wat handiger en flinker dan zijn nieuwe kameraden.

Hoewel dat in het dorp niet erg bleek. Want als het ging over slootjespringen en eieren zoeken en konijnen fokken en een geit verzorgen; of over het naar de wei brengen van een paard en het helpen verscharen¹⁾ van een paar koeien — dan was Dolf weinig of niets waard. Bij slootjespringen haalde hij nog al eens een oliepoet; bij eieren zoeken vond Dolf de minste; konijnen hield hij niet: het schoonmaken van het hok was hem een té vies werkje en om geregeld voor voer te zorgen, dáár moest je bij Dolf niet om komen. En een geit — een geit! Daar dacht Dolf niet eens over! Een bok zou hij wel graag willen hebben, maar dan zou oom hem er wel een mannetje bij moeten geven, die het beest verzorgde! Voor paarden en koeien was de jongen uit de

¹⁾ Van het ene weiland naar het andere brengen.

zou moeten blijven. Hij zou wel — net als zijn makkers — naar de zevende klas overgaan, en het was bij meester Cooremans wel prettig; — maar op de H.B.S. leerde je toch méér.

Daar begon Dolf over. O, zonder er erg in te hebben, dat hij Maarten daarmee pijn deed; en zeker zonder de bedoeling om die te hinderen. Alleen maar, omdat Dolf nu eenmaal graag over zich zelf en over wat hij had en kon en kreeg, praatte. „Opschepte”, zeiden de jongens.

„Ik heb lekker een lange vakantie,” zei hij. „Tot September. Dan zitten jullie alweer een poos op school”

„Nou, wat zou dat?” kwam Geert.

Dolf deed, alsof hij het niet hoorde.

„En iedere morgen fijn met de bus naar de stad! En tussen de middag ga ik mijn brood opeten in een melksalon! Ik ga met Bart van Heumen mee — gisteravond ben ik nog bij hem geweest!”

Bart van Heumen was de zoon van een rijke boer. Hij zat al in de derde klas van de H.B.S., en de meeste jongens in het dorp keken tegen hem op. Bart was een aardige kerel, en reuze-knap! Dat had meester Cooremans al gezegd, toen Bart nog bij hem op school ging — en dat zei meester Cooremans nog iedere keer, wanneer de H.B.S.-er met zijn rapport thuis kwam en dat ook aan zijn vroegere onderwijzer liet zien.

„Je durft zeker niet alleen met de bus mee,” smaalde Koen.

„Och man,” begon Dolf, en hij zette een heel verhaal op over hoe hij als kleine jongen al — hij vond zich zelf nu erg groot! — alléén met de tram naar school ging. Hoe hij in de stad — een veel grotere stad dan Oostendam — vaak genoeg in een restaurant of in een lunchroom wat had gebruikt.

„Daar hebben jullie geen kaas van gegeten,” blufte hij.

stad té bang, dan dat hij meegedaan zou hebben met het wegbrengen van zulke grote beesten. Hij had één keer geprobeerd op een paard naar de wei te rijden — maar hij had zó angstig op de rug van het dier gezeten, en de jongens hadden hem zó om zijn angst uitgelachen, dat Dolf zich vast had voorgenomen, nooit meer aan zo iets te beginnen. Misschien had hij wel paardrijden kunnen leren, zoals alle jongens het geleerd hadden op het dorp, maar hij had geen zin om zich nog eens te laten uitlachen. En dat zou natuurlijk verscheidene keren voorkomen, eer hij behoorlijk te paard zitten kon. Dolf was té hoogmoedig om spot te kunnen verdragen.

Hij kwam het speelplein op en liep op de jongens bij de pomp toe.

„Gelukkig de laatste middag,” zei hij — precies hetzelfde, wat Koen Lievaart gezegd had.

„Dat weten we wel,” zei Geert. „Als je niets anders hebt...”

Dolf keek hem aan: hij was wel gewend, dat Geert tegen hem snauwen kon; maar waarom die nú zo tegen hem uitviel, begreep hij niet.

„En na de vakantie kom ik lekker niet meer op deze school terug,” zei hij. „Fijn!”

„Op die Hogere Burgerschool van jou zul je heel wat harder moeten werken dan hier, ventje,” zei Maarten Schrans. Maarten had zelf ook graag naar de H.B.S. gegaan, maar zijn vader had daar geen oren naar gehad. Want vader Schrans, die met petroleum langs de huizen ging, verdiende niet genoeg om zijn oudste jongen — hij had nog vier kinderen! — iedere dag met de autobus naar de stad te laten gaan en hem zó in de kleren te steken, dat hij niet ál te erg bij de stadse jongens afstak.

Het was voor Maarten hard geweest, toen Dolf wél examen had mogen doen en geslaagd was, terwijl hij zelf nog een poos bij meester Cooremans op school

„Scheep niet zo op,” begon Geert. „Jij met je stad altijd! Je kunt nog niet eens een paard naar de wei brengen! Dat durf je niet!”

„En jij...” begon Dolf nijdig. Gelukkig kon hij zijn zin niet afmaken, want meester Cooremans verscheen in de schooldeur en klapte in de handen.

„We moeten naar binnen, jongens,” zei Koen.

„We kunnen wel wachten, tot de meisjes binnen zijn,” vond een van de anderen — en dat deden ze. Maar lang behoefde dat wachten niet te duren; en lang mocht dat wachten niet duren ook! Want de meester stond erop, dat zijn jongens en meisjes én dadelijk én vlug kwamen, als hij het teken gaf, dat de school aanging.

Even later lag het speelplein leeg in de zomerzon.

HOOFDSTUK II

Bij de pont

Geert deed de deur van het veermanshuis open en stapte naar buiten. Het was een mooie morgen in September en voor hij naar school ging mocht hij graag een poosje aan de waterkant zijn. Dan zocht hij gladde, platte stenen en keilde die over het oppervlak van de rivier, zodat ze telkens éven het water raakten, omhoog sprongen, en tenslotte een eind uit de oever in de rivier verdwenen. Hij was alweer ruim een week naar school geweest, en — hoe prettig hij de vakantie ook gevonden had — op school was het toch ook wel gezellig. Vooral, nu Dolf er niet meer was. Want dat voortdurend geruzie met de neef van de dokter was toch op den duur vervelend.

Dolf had al die tijd nog vakantie gehad —. Hij was een keer of wat vlak voor de school aanging op het speelplein gekomen, had even met de jongens gepraat en als meester Cooremans de klassen dan binnenriep, kon Dolf zich zo braniechtig omkeren en, in het besef van het feit, dat hij nog lekker vrij was, het speelplein afwandelen.

„Dat doet-ie, om ons te treiteren,” had Geert een keer gezegd, en Koen had geantwoord: „Nou, als-t-ie me niet érgert treitert...”

Maar deze mooie morgen dacht Geert aan de hele Dolf niet. Jongens, wat was het prachtig weer! Over de rivier hing nog een lichte nevel, maar de zon deed al haar best er door te komen, en als dun goud hing haar licht over water en land... Vlak bij, een pas of dertig van het huisje af, lag de pont, waarop Geerts vader veerman was. De kabel, waarlangs ze naar de overkant

8

„Je best maar doen, Geert.”

uitoefende. Want de veerpont leverde niet genoeg op, om ervan te kunnen leven. En ze was niet zó druk, dat ze hem geen tijd zou laten om nog ander werk erbij te doen.

De veerman haalde een trekzaag uit de schuur en zette die op de wilg. „Je best maar doen, Geert,” moedigde hij zijn jongen aan. „Misschien krijgen we het hele stuk er niet af, voor moeder roept, maar dan doe ik het verder wel met Kees.”

„Als we stevig trekken, vader,” zei Geert. Hij zou het fijn vinden, wanneer hij met vader samen een flinke homp loszagen kon, eer hij moest eten en naar school gaan. Hij trok zo hard hij kon, en glimlachend deed vader mee.

Maar nog was de zaag niet halverwege in de stam

10

werd getrokken, verdween aan de voorkant van het vaartuig in het water. Geert keek ernaar: misschien kwam er wel gauw iemand, die overgezet moest worden, en als vader er dan nog niet was, nou, dan zou hij dat eens knaphandig doen. Hij kon het best — al was het wel zwaar draaien aan de lier.

Maar er was niemand te zien op de weg, die door de uiterwaard heen naar de dijk leidde, waar het dorp aan lag.

En aan de andere kant was zeker ook niemand, die overgehaald wilde worden, want anders zou je natuurlijk het gelui van de veerbel moeten horen, die daar aan een paal hing.

Geert liep de pont op, en ging op één van de opstaande zijwanden zitten. Lekker was het hier — zo rustig en zo ruim. Het water van de rivier, glad en vlak, glansde in het gezeefde zonlicht; af en toe sprong er een vis boven uit, die dan weer met een kleine klap op de vloeiende spiegel terugviel. Een aalscholver, vlakbij op het eind van de krib, vloog met zware vleugelslag omhoog, dook naar beneden en verdween onder water. De jongen probeerde te ontdekken, waar de vogel boven kwam, doch dat lukte hem niet.

Zijn aandacht werd getrokken, doordat de deur van zijn huis weer openging en er voetstappen klonken op het pad, dat naar de pont voerde. Vader kwam er aan.

„Ben je al buiten, Geert?” vroeg die. „We hebben toch nog niet gegeten?”

„Moeten we eten, vader?”

„Dadelijk. Moeder zal wel roepen. Je kunt me wel even helpen.”

De jongen stond onmiddellijk op en sprong aan de kant. „Waarmee, vader?”

„Ik moet een stuk van deze wilg afzagen,” zei zijn vader. Hij wees naar een stam, die vlak bij de schuur lag, waarin vader Baars het klompenmakersambacht

9

verdwenen, of er kwamen passagiers voor de pont. Geert had ze niet gezien, omdat hij met zijn rug naar de weg stond; Geert had het geluid van hun voetstappen niet gehoord door het geluid van het zagen.

„Goeiemorgen, Baars,” klonk een stem. „We wouwen graag over.”

„Dat kan,” antwoordde de veerman, terwijl hij ophield met zagen. „Ik zal je zó helpen.”

Geert — nu het zagen gestaakt werd — keek om. Het waren Bart van Heumen en Dolf, die naar de overzij moesten.

„Begint de school weer?” informeerde vader, terwijl hij op zijn gemak naar de waterkant liep.

„Ja, we beginnen weer vandaag,” zei Bart. „Och, aan alles komt een eind, hè — aan de vakantie ook.”

„En ga jij voor het eerst met je grote kameraad mee?” vroeg Baars, terwijl hij over zijn schouder omkeek naar Dolf, die achter hem aan kwam.

„Bart mag met mij mee,” lachte Dolf.

„Dan mag je wel goed op hem passen,” spotte de veerman, „want Bart weet de weg naar stad nog niet.”

Hij bukte zich, begon op zijn gemak de ketting los te maken, waarmee de pont gemeerd lag. Tegelijk klonk door de stille ochtend het geronk van een motor aan de overzijde: de autobus, die langs de tegenoverliggende dijk de verbinding met de stad onderhield.

Dolf schrok er even van: stel je voor, dat de bus doorreed! Dan zou hij de eerste morgen de beste al een paar uur te laat op school komen — want zó druk reden de bussen niet.

„Schiets op, veerman,” drong hij wat gejaagd aan. Zijn stem klonk scherp. Baars lette daar niet op, doch Geert hoorde het. Werd er nijdig om. Wat verbeeldde dat jong zich, om zó vader te commanderen!

„Tijd genoeg, hoor,” zei Bart. „De chauffeur weet, dat ik mee ga, en hij wacht altijd.”

11

„Dat zeg jij,” zei Dolf. De woorden van Bart stelden hem niet gerust: als de bus doorreed!
Ze waren op de pont gestapt, de twee jongens en de veerman.

„Ga je mee heen en weer, Geert?” vroeg vader. Hij wist, dat zijn jongen graag op het water was. Doch dit keer scheen Geert geen zin te hebben. Hij schudde het hoofd. „Nee vader — ik zal 's gaan kijken, hoe ver moeder met het eten is.”

„Jullie hoeft op mij niet te wachten,” zei vader nog. Geert bleef kijken, hoe vader naar de lier stapte en begon te draaien: de pont verwijderde zich van de oever en al gauw vervaagden in de nevel de gestalten, die erop stonden.

Toen liep Geert langzaam naar huis.
Ja, hij zou daar meevaren, als Dolf aan boord was! Dolf, die vader commandeerdte alsof hij ik weet niet wat in de melk te brokkelen had. Zo'n opschepper!

Het brood was al gesneden, toen Geert binnenkwam. En toen hij vertelde, wat vader had gezegd, besloot moeder, dan maar met de kinderen te beginnen. Trouwens, het werd voor Geert en zijn jonger zusje onderde hand tijd om naar school te gaan.

De jongen haastte zich met eten — was veel eerder klaar dan Mieke. Hij keek naar het bordje, waar nog een halve boterham op lag, toen hij de zijne al lang naar binnen had gewerkt.

„Schiet toch op, kind,” mompelde hij. Niet luid, want hij wist, dat moeder niet hebben wilde, dat hij Mieke haastte. Het meisje antwoordde niet, maar stopte een extra groot stuk in haar mondje. Wat haar van moeder een vermaning bezorgde, niet zo te schrokken.

„Geert zit dat kind op te jagen,” zei Kees, de oudste, die vader al hielp met de pont en de klompenmakerij.

12

Geert, zijn zusje aan de hand, rende mee.

„Phù,” deed Geert minachtend. „Je léért op de H.B.S. heel wat. Als je leren kunt tenminste!”

Zijn vriendje keek hem van terzijde verbaasd aan. „Dacht jij dan, dat Dolf dat niet kon?” vroeg hij.

„Weet ik niet,” zei Geert.

Hij wist het wel: Dolf was heus niet dom, dat was op school bij meester Cooremans duidelijk gebleken. Maar Geert had het nu eenmaal niet op Dolf en was zeker niet in de stemming om iets goeds van hem toe te geven.

„Hij is toch maar geslaagd,” voerde Koen aan. „En dat zijn ze niet allemaal — dat heeft-ie me wel verteld. Ik weet niet, hoeveel jongens er wel niet gezakt zijn.”

„Nou ja,” mompelde Geert. Wat Koen zei, kon hij niet tegenspreken — al had hij het wel graag gewild. Hij schopte een steentje, dat hem vlak voor de voeten lag, een eind weg.

14

„Doe maar kalm aan, hoor,” kalmeerde moeder de overdreven entensijver van haar meisje. „En jij Geert, jij hebt nog best even de tijd.”

Geert zweeg. Hij wist wel: als moeder zo sprak, dan was het verstandig, verder je mond te houden.

Trouwens: hij hoefde niet lang te wachten. Mieke was gauw klaar en toen moeder gedankt had, mochten ze weg.

„Ik ga Koen halen,” zei Geert, zodra ze met z'n tweeën buiten waren en de weg naar het dorp insloegen.

„Goed,” zei Mieke.

Ze begreep niet, dat de mededeling van haar broer eigenlijk betekende: ga jij dan maar alleen, of zoek een paar meisjes uit je klas op! En haar zeggen, dat-ie ze niet mee wou hebben eigenlijk, dat durfde Geert niet. Zou je moeder horen, als Mieke dat om twaalf uur thuis vertelde!

Het huisje van Lievaart stond een eind verder, aan het einde van de uiterwaard, tegen de dijk. De twee liepen naar de achterdeur en Geert rammelde de klink open.

„Ga je mee, Koen?” riep hij naar binnen. Er kwam geen antwoord, maar even later verscheen Koen.

„Je bent vroeg,” zei hij.

Geert ontkende dat: nee, hij was niet vroeg — vader had Bart en Dolf al overgezet.

„O ja,” zei Koen, „de H.B.S. begint vandaag, en Dolf gaat voor de eerste keer mee. Nou, da's weer 's wat anders voor 'm.”

„Hij vond het fijn,” zei Geert.

Als je goed luisterde, kon je aan zijn stem horen, dat hij jaloers op Dolf was. Naar de H.B.S.! Met de bus mee! Iedere dag naar de stad!

Koen hoorde dat niet. „Och,” zei hij, „het zal best leuk zijn. En je leert op de H.B.S. heel wat.”

13

„Zullen we een stuk hard lopen?” stelde Koen voor, en zonder antwoord af te wachten, zette hij er de vaart in.

Geert, zijn zusje aan de hand, rende mee. En in het rennen vergat hij een ogenblik zijn lelijke, zijn afgunstige gedachten over Dolf.

15

„Dokter en Klompenmaker”

Zo door-de-week speelde Dolf weinig of niet meer met de andere dorpsjongens: hij kwam pas tegen zessen in Eemrak terug en had dan na het eten het grootste deel van zijn avond nodig voor huiswerk. Want het mocht dan prettig zijn zo veel dingen te leren, die je bij meester Cooremans op school niet kreeg — hoe meer vakken je had, hoe langer je 's avonds over je boeken zitten moest, dat merkte Dolf uitstekend! Niet, dat hij het erg vond, o nee! Hij leerde graag, en vooral vond-ie het schitterend, wanneer hij zijn dorpskameraden vertellen kon van de H.B.S. en hoe knap je daar werd!

Want Dolf sprak zijn dorpsmakkers nog wel — natuurlijk! Langs de weg, als hij er een tegen kwam en 's Zaterdags, wanneer hij 's middags vrij was. Dan trok hij nog wel eens met het oude clubje de polder in. Maar het was net, of het niet meer zo prettig was als vroeger. Als de jongens onder elkaar praatten over het een of ander, dat op school was gebeurd — over Maarten Schrans, die zo knap was in geschiedenis en van de meester een boekje had gekregen, omdat hij de beste repetitie had gemaakt; over Wim Bruijnzing, die haast iedere dag te laat kwam en door de meester een keer school was gehouden tot een uur of zes; over een pracht van een salamander, die Joost Stevens meegebracht had voor het aquarium en waar Annie van Duin voor weggehouden was, alsof het wie weet wat voor een gevaarlijk monster was — dan kon Dolf aan het gesprek niet meedoen. Ja, hij kon natuurlijk luisteren en hij kon proberen de aandacht van zijn makkers te trekken door sterke verhalen over wat hij op de H.B.S. had beleefd

16

„Pff!” zuchtte de jongen, terwijl hij zijn tekening een eind van zich af schoof. „Het is hier zo heet, je potlood glijdt tussen je vingers . . .” Hij keek naar het vel papier voor zich. Dat was wat smoezelig geworden door zijn zweterige handen. Nee, als hij zo doorging, zou zijn tekening bedorven zijn, eer ze af was! Hij keek naar buiten: hij zag hoe vader uit de klompenschuur kwam en naar de waterkant liep. Zeker om iemand over te halen.

Wacht! Vlug legde hij zijn tekening boven op de kast. Ziezo, daar kon zusje er niet bij; daar lag ze veilig.

„Ik ga even naar buiten, moe!” en zonder antwoord af te wachten, holde hij de deur uit. Vader achterop.

„Mag ik mee naar de overkant?” vroeg hij.

De veerman knikte. „Welja, jongen, ga maar mee.”

Aan de andere oever stond een fietser. Vader had hem vanuit de schuur de dijkstoept zien afrijden en was al naar de pont gelopen, eer de reiziger de veerbel had geluid. En toen die zag, dat de veerman zich gereed maakte om hem te halen, had hij de bel met rust gelaten.

Vader en zoon liepen de pont op: Baars greep de lier en even later klonk het gerinkel van de ketting, het gezoem van de kabel en de pont gleed naar de overzijde.

Ze schuurde over het zand van de oever, en de passagier — zijn fiets aan de hand rijdend — kwam de pont op. Juist wilde vader de terugtocht aanvaarden, toen vanaf de dijk de scherpe schreeuw van een claxon klonk. „De schoolbus”, zei Baars. Het was ongeveer de tijd, dat die komen moest.

„We zullen even wachten, meneer,” wendde hij zich tot de man met de fiets.

Die knikte. „Ga je gang, veerman, zo'n haast heb ik niet — en het is wel mooi hier aan het water.”

Hij zette zijn fiets tegen een van de pontwanden en

18

en hij kon branie-achtig vertellen over de bijnamen van de leraars, maar evenmin als hij met de verhalen over de dorpschool kon meeleven, konden dat de anderen met wat op de H.B.S. zich allemaal afspeelde.

Nee, de Zaterdagmiddagen waren voor Dolf niet meer zo leuk als vroeger. En toen had hij al vaker het gevoel gehad een beetje „erbij te hangen”; had hij zich als stadsjongen nooit helemaal bij de „boertjes-van-het-dorp” thuis gevoeld. Zonder dat iemand het eigenlijk bedoelde, kwam Dolf hoe langer hoe meer wat apart te staan.

Hij probeerde zich daar overheen te zetten door aansluiting te zoeken bij Bart van Heumen. Dat ging ook wel, omdat ze samen iedere dag heen en weer gingen naar Oosterdam —; doordat Dolf 's avonds wel eens naar Bart liep om een boek te lenen of te vragen of Bart hem met een som of met een thema helpen wilde — maar Bart en Dolf scheidden te veel in leeftijd en hadden ook te veel huiswerk, dan dat ze in het dorp dikke vrienden konden zijn. Nee, als je in Dolf's hart had kunnen kijken, dan zou je gezien hebben, dat de heerlijkheid van de H.B.S. en het fijne van het naar-de-stad-gaan niet zo groot waren gebleken, als hij had verwacht. Niet zo groot waren, als hij — zich groot houdend tegenover zijn vroegere schoolkameraden — nog telkens beweerde.

En dat zich groot-houden, dat „opscheppen”, maakte bovendien, dat de jongens zich voortdurend nog minder aan hem lieten gelegen liggen.

Geert was al lang uit school thuis: hij zat bij de tafel en was bezig een tekening af te maken, die meester hem had meegegeven. Het lukte niet erg — het was warm in de kamer, waar de hele dag de zon op had gestaan en waar moeder ramen en deur had dicht gehouden, omdat kleine zusje wat verkouden was.

17

ging er op zijn gemak bij zitten. Keek over het water, dat rustig stroomde in het licht van de mooie herfstnamiddag.

Op de dijk, waar de stoep naar beneden ging, stopte de autobus. Bart en Dolf sprongen eruit. Geert zag hoe ze zwaaiden, toen de bus doorreed. Zeker tegen een schoolkamerad, die nog verder ging. Dan kwamen ze de stoep af naar de pont, op hun dootie gemak.

Dat ergerde hem even: waarom schoten die knullen dan niet op? Ze konden toch zien, dat er al iemand op de pont stond, die over wou?

Maar de twee jongens hadden in het geheel geen haast. Waarom zouden ze?

Geert keek naar vader: die stond bij de lier, klaar om te gaan varen, zodra zijn twee nieuwe passagiers aan boord zouden zijn. Zou vader óók vinden, dat die twee H.B.S.-knullen wel 's wat meer vaart konden maken? Als vader het vond, dan was het aan zijn gezicht niet te zien.

„Zo heren, zit de dag er al weer op en de geleerdheid er al weer in?” lachte de veerman tegen de twee jongens.

„De dag zit er wel op, Baars,” zei Bart, „maar of de geleerdheid er in zit . . .?”

„In ieder geval zit ze wel in die dikke tassen van julie,” meende Baars vrolijk, terwijl hij de pont begon over te halen. En tegen Dolf: „Je sleept tegenwoordig meer boeken als bij meneer Cooremans, joh!”

Dolf knikte trots. „Daar had je nooit boeken,” zei hij, en er lag een tikje minachting in zijn stem. „Nee, op de H.B.S. leer je veel meer.”

En hij begon tegen de veerman — heus niet voor de eerste keer — op te noemen, wat je daar allemaal leerde.

„Je wordt nog een professor,” zei Baars. „Daar leer je zeker voor.”

19

„Je sleept tegenwoordig meer boeken als bij meneer Cooremans, jh!”

„Daar kun je niet voor leren,” zei Dolf. Hij vond zich zelf gewichtig, dat hij met „kennis van zaken” over zulke dingen meepraten kon. „Ik ga later voor dokter studeren.”

„Zo,” mengde de passagier met de fiets zich in het gesprek. „Vin-je dat zo’n mooi vak?”

„Dan verdien je geld als water,” zei Dolf, zonder over het mooie van het doktersvak zich uit te laten. „Krijg ik een auto, net als mijn oom!”

„Och jöh,” kwam Geert opeens. „Jij met je auto. Je bent immers nog lang geen dokter!”

„Maar ik wòrd het!” beweerde Dolf stellig. En ineens — deed-ie dat om Geert te plagen? — vroeg hij: „Wat word jij later?”

Geerts vader keek op, maar zei niets; de fietser, verbaasd om het gesprek, dat de jongens voerden, zei: „Die knapen maken zich er al vroeg druk over, wat ze

20

„Tot morgen, Baars,” zei Bart. Dolf knikte tot afscheid. „Zo’n lefhebber,” mompelde Geert, terwijl hij met vader de pont vastlegde.

„Wie bedoel je?” vroeg Baars. „Dolf natuurlijk,” mompelde Geert. „Of-t-ie ik weet niet hoe knap is. Laat-ie eerst ’s fatsoenlijk goeiendag zeggen.”

De veerman keek zijn jongen onderzoekend aan. Hij zelf had zich aan de knik van Dolf helemaal niet gegerd: het gebeurde immers wel meer, dat een passagier hem met een knik groette. Waarom was Geert er nijdig om?

„Ik geloof, dat jij niet al te best met Dolf overweg kan, wel?” zei hij.

„Een echte lefhebber!” zei Geert gram. „En nou-ie op die snert-H.B.S. . . .”

Vader schudde het hoofd. „Ik weet niet, jongen, maar ik geloof toch, dat je niet helemaal gelijk hebt. Dolf bedoelt dat allemaal niet zo kwaad als jij denkt.”

„Nou, dan moest u hem maar ’s kennen, vader! Hû, ik heb ’m toch zeker op school meegemaakt. Alle jongens zeggen, dat-ie zo opscheppen kan!”

„Alle jongens?” herhaalde de veerman. „Zou je niet een beetje overdrijven, Geert?”

„Nou, de meesten zeker, vader!”

De pont was gemeerd, en de twee liepen langzaam naar huis. Halverwege bleef de veerman staan — hij legde zijn jongen de hand op de schouder.

„Ik wil er niet te veel op zeggen, kerel,” zei hij, „maar ik geloof, dat je goed zou doen, als je wat vriendelijker tegen Dolf deed. Je moet niet vergeten, dat hij geen vader en geen moeder meer heeft. Dat is heel erg, daar mag je wel ’s om denken. Dan wordt een jongen misschien een beetje anders dan anders . . .”

Geert haalde de schouders op — gaf geen antwoord.

22

later worden willen! Is dat bij jullie op het dorp de gewoonte zo, veerman?”

Vader haalde de schouders op: „Och nee,” zei hij, „dat geloof ik niet. Maar wel weet ik, dat wij bij ons op het dorp vinden, dat een gewoon vak ook goed en nuttig is. Al word je er dan niet rijk van en al heb je er geen auto bij nodig.”

„Die zit,” kon Geert zich niet weerhouden te zeggen. Hij vond het fijn, dat vader zo iets zei. Want hij dacht, dat deze bedoelde, Dolf eens even op zijn nummer te zetten.

Vader begreep dat. Maar alsof hij het niet begreep, ging hij door — tegen de fietser —: „Ik denk er zo over: in welk vak je ook komt, je kunt en je móet er nuttig werk in doen. Kijk, je moet het niet in de eerste plaats doen om er zelf rijk van te worden, maar om er nuttig mee te zijn in de maatschappij. Om er je medemens mee te dienen.”

„Juist,” zei de fietser.

„En nog veel meer: je moet je werk, als is het maar zo eenvoudig als dat van een klompenmaker, zien als een taak, die God je te doen geeft. En daarom moet je het doen zo goed als je kunt.”

„Juist,” zei de fietser weer.

Geert keek van vader naar Dolf en van Dolf naar vader. Zulke dingen zei vader wel meer, en dan had hij natuurlijk gelijk. Maar hoe zou Dolf het vinden? Zie je, als je er zo over dacht als vader deed, dan hoefde je heus niet op te scheppen als je dokter worden mocht. Dat was dan wel fijn natuurlijk — hij zelf zou ook liever dokter wezen dan klompenmaker — maar dan hoefde je niet op een ander, een gewoner vak, meer te zien . . .

„We zijn er,” zei vader. Hij trok de pont vlak tegen de oever en de passagiers stapten uit. „Dag veerman,” groette de fietser.

21

„En dan,” ging zijn vader door, „het is ook niet goed, als je een hekel aan iemand hebt. Dat weet je wel, hè? We moeten onze naaste liefhebben als ons zelf — en ik geloof, dat daar bij jou, wat Dolf betreft, wel wat aan mankeert.”

„Als het maar niet zo’n mispunt was,” mompelde Geert.

„Dan zou het heel wat makkelijker wezen, dat geloof ik wel,” glimlachte vader. „Maar om goed en vriendelijk te zijn tegen iemand, die je nu niet zo erg best lijden kan . . . Toch móet dat.”

„Als je het maar kon,” weerde Geert af. Hij kòn nu eenmaal niet zo goed kameraad met Dolf zijn, als hij met Koen Lievaart was.

„Je moet er tòch je best voor doen, al kan je het uit je zelf niet zo goed. Dan — en dat weet je wel, Geert, want dat is je vaak genoeg gezegd — dan moet je er om bidden. Kom, moeder heeft het brood al wel klaar, denk ik.”

De twee gingen het veermanshuis binnen.

23

HOOFDSTUK IV

De vechtpartij

Het was een Zaterdagmiddag in het laatst van October. De hele dag hadden de wolken laag boven het land en de rivier gehangen, en een enkele keer waren een paar regendruppels gevallen. Maar tegen de middag was de wind opgestoken en had de wolken uiteengejaagd. Het zou verder wel droog blijven!

Geert slenterde met een paar kameraden door het dorp — zonder eigenlijk precies te weten wat ze zouden aanvangen. De polder in — daar hadden ze weinig zin in. Het was er drassig en nat door de regens van de laatste dagen; er was geen vee meer in de wei en om in de sloten naar visjes en torren te gaan zoeken, daar lokte het weer helemaal niet toe uit.

Ze stonden in een clubje in de buurt van het doktershuis, en juist toen Maarten zei: „Laten we naar de rivier gaan”, kwam Dolf naar buiten.

„Ha, jongens,” riep hij. „Waar gaan jullie heen?” „Onze neus achteraan,” antwoordde Koen.

Werkelijk zette het troepje zich weer in beweging, nu vergroot door het meelopen van Dolf. Ze praatten over dit en ze praatten over dat — maar de landerige stemming bleef. Zo kwamen ze aan een zijweg, die achter het dorp om liep. Aan het einde, in het laatste huisje, woonde Bastiaanse, de arbeider van boer Ten Bockel. Vlak bij het bruggetje, dat van het kleine erf over de sloot naar de weg voerde, zat een meisje, een hummel van een jaar of vijf. Ze speelde met een paar keisteen-tjes, die ze achter elkaar legde en die een spoorrein voorstelden.

„Tuf, tuf, tuf,” deed de kleine.

24

Ha! Daar had hij het!

Dolf nam een grote steen en gooide die bij de spoor-trein neer. Je kon niet nagaan, of hij bedoelde het kindje een „locomotief” te geven, dan wel de trein wilde stukgooien.

„Schei uit joh, doe niet zo flauw,” zei Koen.

„Daar heb je een mooie steen om er je trein door te laten trekken, zus,” riep Dolf. Hij had het dus zeker niet kwaad bedoeld.

Het meisje stond op en liep het bruggetje over naar het erf. Een paar kippen scharrelden daar op de natte grond op zoek naar wormen. Ze keken van hun gekrab op, toen het kind bij hen kwam, en één van de beesten liep, met de vleugels klapperend, de weg op.

„Vangen jongens!” riep Maarten, en tegelijk begon hij met uitgestrekte armen te proberen, het beest terug te jagen.

Het hielp niet: verschrikt door het gehits van de jongen rende het dier met wijde trippelpassen verder de weg op.

Dat was een aardigheid! De jongens hielden er achter aan — joegen en sisten... Dat maakte de zaak nog erger: het beest werd angstig! Die angst maakte de jacht opwindender. Het was leuk, vonden de jongens, achter het bange dier aan te zitten. Ze vergaten helemaal hun oorspronkelijke bedoeling, het beest van de weg af het erf op te krijgen.

Dolf was vooraan!

„Kss, kss!” hitste hij.

„Jij maakt dat dier dol!” schreeuwde Maarten.

„Juist lolli!” schreeuwde Dolf terug, en hij begon nog harder te sisten en met de armen te zwaaien.

In doodsangst rende het dier het gras in langs de wegwand. Dolf, lawaaiend, er achteraan. Hij bukte zich, raapte een steen op... Toen gooide hij! Vlak bij de kip kwam de kei neer.

Het verschrikte beest vloog opzij, de wegberm af.

25

„Kss, kss!” siste Dolf feller.

Toen gebeurde het... Met een paar klapperende vleugelslagen probeerde de kip over de sloot te ontkomen. Dat lukte niet — midden boven het water plofte het neer.

Oh! De jongens schrokken ervan. Dat was de bedoeling niet geweest!

Twee, drie van hen haastten zich naar de slootkant en probeerden het beest te redden. Dat scheen niet te lukken: de kip lag te ver van de kant.

Geert, snel-beraden, gooide zijn klompen uit, trok de kousen van zijn voeten en stapte het water in.

„Goed zo, Geert!” schreeuwde Maarten. De jongen hoorde het niet — zijn aandacht was ten volle op het spartelende dier gevestigd. Ha! Daar had hij het!

Voorzichtig het beest in de hand houdend, klauterde hij tegen de slootwal op.

„Geef maar hier,” en Koen stak de hand uit om de kip over te nemen. Maar Geert weigerde. Hij had het beest gered — hij wilde het bij Bastiaanse terugbrengen.

Hij bracht het terug. Dat wil zeggen: hij liep het bruggetje over en zette het geredde dier op het erf neer. Kwam toen weer naar zijn kameraden.

„Daar was dat beest bijna verdronken,” spotte Dolf. Die spot prikkelde Geert. „Jouw schuld, stommerd!”

Die spot prikkelde Geert. „Jouw schuld, stommerd!” viel hij uit. „Wie jaagt er nou een beest de sloot in!”

„Man, maak je niet dik,” sarde Dolf.

„Als het een paard of een koe geweest was, had jij wel anders gedaan,” snauwde Geert. „Daar ben je zo bang voor als een wezel!”

„Dat lieg je!”

„Jij liegt! Opschepper!”

„Zeg dat nog 's!”

„Nog wel honderd keer, opschepper!” schreeuwde Geert nijdig.

27

In een ogenblik rolden de jongens verwoed vechtend over de weg.

Pats! Eer hij erop verdacht was, had Geert van Dolf een stevige opstopper te pakken. Een ogenblik stond hij beduusd — toen vloog hij woedend op zijn tegenstander aan. In een ogenblik rolden de jongens verwoed vechtend over de weg — dan was Dolf boven, dan Geert. De anderen keken toe — moedigden Geert aan. Geert, hun kameraad! Hun kameraad méér dan Dolf, dan Dolf, de jongen uit de stad, de jongen van de H.B.S.

Geert had de aanmoediging niet nodig: zijn lang opgekropte gevoelens van hekel en haat kwamen los: hij sloeg, waar hij maar raken kon.

„Je zult genade vragen!” schreeuwde hij, toen hij Dolf onder had en hem de knie op de borst drukte.

Maar dat deed Dolf niet. Hij worstelde en wrong om los te komen —. Hij greep Geert in diens blouse en probeerde hem van zich af te schudden. Maar Geert

28

een poos geleden het niet met hem over Dolf gehad en gezegd, dat je er mee rekenen moest, dat Dolf geen vader en moeder meer had? En dat je vriendelijk en goed voor een jongen moest zijn, óók al vond je die jongen niet aardig? Vader had gezegd, dat je daarvoor bidden moest.

Geert schudde in zijn eentje het hoofd. Nee, van dat bidden was niets terecht gekomen. Hij had het vergeten. Behalve een enkele keer, dat-ie er wel om gedacht had. Maar toen had-ie het niet gedaan...

Zou die vechtpartij vanmiddag niet geweest zijn, als hij wel gebeden had? Geert kon dat voor zich zelf niet uitmaken — maar hij wou toch, dat-ie wel gebeden had. Al was het alleen maar, om dat tegen vader te kunnen zeggen zo meteen...

Aarzelend deed hij de deur open. Ja, hij moest naar binnen, daar was niets aan te doen. En hij kon zijn kapotte mouw niet weghouden... Had Dolf hem maar liever een trap tegen zijn schenen gegeven, dat zijn been bont en blauw zag. Daar zat je kous overheen, dat liep niet in de gaten. Maar je blouse...

Moeder zag het, zodra haar jongen de kamer in kwam — en vader zag het ook. Toen moest Geert vertellen. Hij deed dat — eerlijk. Al praatte hij vooral over het gemene gejaag van Dolf, waardoor die arme kip bijna verdronken was. Want dat was gemeen van Dolf. En van hem, Geert, was het toch flink geweest, die kip te redden.

Nou, die redding vonden vader en moeder ook wel prijzenswaardig, maar dat vechten...

„Je bent ook veel te onbesuisd,” zei moeder. „Daar kan ik een hele avond voor zitten naaien.”

„Het is niet alleen zijn onbesuisdheid, moeder,” zei vader. „Daar zit meer achter. Hij kan Dolf nu eenmaal niet zetten, en dat is verkeerd. Je mag niet toegeven aan je hekel aan Dolf, Geert, dat weet je. Dat is zonde.

30

zat stevig. Weer rukte Dolf... Een gekraak... Geerts mouw scheurde uit zijn buis...

De jongen schrok ervan — liet in zijn schrik zijn vijand even los. Die maakte daar gebruik van om hem van zich af te gooien — werkte zich vlug overeind... Een ogenblik bleef hij staan wachten of Geert opnieuw beginnen zou. Toen de veermansjongen dat niet deed, maar, plotseling bedaard, met een verbluft gezicht naar zijn gescheurde mouw bleef kijken, keerde Dolf zich om en begon langzaam de weg op te lopen naar het dorp.

De jongens lieten hem gaan.

„Hij heeft lekker op zijn kop gekregen,” meende Koen Lievaart voldaan.

Op ieder ander ogenblik zou Geert zeker dezelfde voldoening hebben gevoeld — nu niet. Want — wat zou moeder zeggen, als hij met zijn gescheurde kleren thuis kwam? Om van vader niet te spreken...

In gedrukte stemming trokken de jongens terug naar het dorp.

Bij de dijk, waar de weg naar het veermanshuis naar beneden ging, moest Geert zijn kameraden verlaten. Eigenlijk had hij graag gehad, dat één of twee van hen met hem mee waren gegaan om thuis een goed woordje voor hem te doen, maar niemand had daaraan gedacht of daarover gesproken, en toen had Geert het ook niet willen vragen.

Nu liep hij alleen. Lam eigenlijk, dat die vechtpartij zo afgelopen was. Was hij maar niet zo nijdig geworden! Nou ja, Dolf was een mispunt en dat-ie die kip in de sloot had gejaagd, was gemeen. Zeker, gemeen was het! Afijn, hij had dat joch lekker op zijn kop gegeven... Jawel... maar zijn mouw... Wat zou moeder zeggen? En vader?

Geert voelde wel, wat vader zeggen zou. Had die

29

En dat zie je nu: de ene zonde brengt de andere voort. Het begint ermee, dat je elkaar niet zetten kunt, en dan gaat het door met een vechtpartij. Je zult er best ongenadig op los getimmerd hebben!”

„Ja vader,” knikte Geert, en even glom er voldoening in zijn ogen. Dolf had lekker op zijn kop gehad! Vader zag die ogen.

„Ik weet wel, jongen,” zei hij, „dat een mens z'n hart slecht genoeg is om er plezier in te hebben, als hij een ander flink op zijn kop geeft. Maar dat plezier is een verkeerd plezier, als je dat maar begrijpt. En jouw vechtpartij van vanmiddag — je bent natuurlijk nijdig geworden om die dierenplagerij van Dolf, en dat kan ik me voorstellen — maar jouw vechtpartij was toch glad fout. Je begrijpt zeker wel, dat dat zo niet afloopt, hè? Zonder eten naar bed!”

„Ja, vader,” zei Geert bedrukt.

„Laat je blouse maar hier,” beval moeder.

Hij deed ze uit.

„Dan kun je in bed er eens erover nadenken, hoe jij je vanmiddag gehouden hebt en hoe je je tegenover Dolf moet gedragen. Mars!”

Geert liep naar de kamerdeur — langs Kees, die aan de tafel zat met houtsnijwerk.

„En toch is Dolf een opschepper en een snertvent,” hoorde Kees zijn broer mompelen.

Maar hij vertelde dat natuurlijk niet aan vader over.

31

HOOFDSTUK V

Rockeloosheid

Geert mocht dan volhouden, dat Dolf een opschepper en een snertvent was — tóch had wat vader had gezegd indruk op hem gemaakt. Méér, dan hij liet blijken. Ja, het was waar, hij had zijn bidden om met Dolf op betere voet te mogen komen, heel gauw nagelaten; en veel moeite om met Dolf minder ruzie te krijgen had hij ook niet gedaan.

Hij nam zich voor, om dat te veranderen. Als hij Dolf tegenkwam wilde hij „gewoon” tegen ’m doen — net of er niets gebeurd was. Trouwens: een vechtpartijtje was heus zo erg niet en hij had wel vaker de ene dag met een jongen gevochten, met wie hij de volgende dag of een paar dagen later weer vrolijk speelde.

Maar hij zag Dolf de eerste tijd na die Zaterdagmiddag niet zo vaak: als Bart en Dolf met de pont overkwamen, liepen ze dadelijk de stoep op naar de dijk. Geert had ’s een keer voor het huis gestaan, toen hij zag, dat vader de twee H.B.S.ers aan boord had. „Goeiemiddag!” had hij geroepen, toen de beide jongens aan wal stapten. Bart had zijn hand opgeheven bij wijze van wedergroet, doch Dolf had gedaan als hoorde hij niets. Was verder gestapt zonder ook maar even in Geerts richting te kijken. En op een Zaterdagmiddag, toen ze weer met z’n allen door het dorp liepen en Dolf voorbijkwam, had Koen naar het neefje van de dokter geroepen: „Ga je mee, Dolf?” „Dank je,” had Dolf gezegd; en hij had er iets achter gemompeld, dat de jongens niet precies hadden verstaan, maar waar Geert van geloofde, dat het geen vriendelijkheid aan zijn adres was geweest. Nou, als Dolf dan

32

nodig was, op de rivier zat met wind en regen.

Hij keek naar buiten. Jongens, er stond toch een stevige bries! Moest je eens zien, hoe lekker de rivier met schuimkoppen ging! Het zou wel leuk wezen om nu met een bootje op het water te zijn. Je zou schommelen, man! Veel harder dan met de pont — die lag nogal plat en breed op het water. Al voelde je daar de deining natuurlijk óók wel op!

Aan de overkant zag hij de autobus langs de dijk komen. Ze stopte, en tegelijk klonk het scheurend geluid van de claxon: de chauffeur waarschuwde vader, dat er passagiers moesten worden overgehaald. Of vader dat niet wist! Het was immers de schoolbus, waar Bart en Dolf mee aankwamen. Geert keek scherp toe: hij zag hoe aan de overzij drie gestalten naar de waterkant liepen. Dus nog een passagier meer dan de jongens.

Zou vader de claxon niet gehoord hebben? Ja toch. Geert hoorde de klompen van vader op het pad, dat van de schuur naar de oever liep. En niet alleen die van vader — Kees kwam vlak achter hem aan. Het mocht ook wel, bedacht Geert. Bij zulk weer als vandaag was het wijs, als je de pont met z’n tweeën bediende. Nee, hij zou toch niet graag meegaan! Niet om het weer, oh nee, voor een beetje wind en regen was hij heus niet bang! Maar om Dolf. Hij zou daar die knul mee gaan overhalen! Die knul, die zo bokkig tegen hem deed, die enkele keer, dat ze elkaar tegenkwamen! Nou, daar kon je het beste aan merken, dat Dolf die Zaterdag flink op zijn kop had gehad. Lekker!

Toch bleef Geert gespannen naar buiten kijken. Vader en Kees waren nu bezig de pont naar de overzijde te brengen: jongens, hij schommelde toch erger dan je gedacht zou hebben! Soms sloeg het water er een stuk overheen! Nu waren ze aan de andere kant — Geert zag, hoe de drie passagiers op het vaartuig

34

niet wilde, dan wilde hij óók niet. Hij zat tenslotte niet verlegen om dat jong!

Zo was de verhouding tussen de veermansjongen en de doktersneef er niet beter op geworden en Geert had ook verder geen moeite meer gedaan. Had nog wel een enkele keer, als-ie er ’s avonds — geknield voor zijn bed — aan dacht, er voor gebeden, maar dat was hoe langer hoe minder geworden en na een week of wat was hij ermee opgehouden . . .

Als Dolf dan tóch niet wou . . .

Het was de hele dag nat en koud geweest, een echte herfstdag in October. De wind was over het land aangekomen en had laaghangende wolken over de lege weiden en de grauwe rivier gejaagd. Soms was er een regenbui gevallen, en op de weg stonden plassen. Niks geen weer om ’s de deur uit te lopen! Geert was tenminste na vieren dadelijk naar huis gekomen en had in de kamer wat met zusje gespeeld. Toen had-ie een boek genomen en was bij het raam gaan zitten lezen. Hé, wat een vervelend weer! Hij hoefde heus niet naar het dorp te gaan om te kijken of de jongens er waren: die mochten natuurlijk óók niet naar buiten, net zo min als hij. Hij keek het raam uit: zijn boek had-ie al een keer gelezen en nu was hij er voor de tweede maal aan begonnen. Maar eigenlijk boeide het hem niet meer. Als het weer beter was geweest, dan zou-ie bij de pont zijn gaan zitten en met vader meegaan, wanneer er iemand moest worden overgezet. Daar straks nog: toen was Ouwe Toon, de marskramer, de stoep afgekomen om naar de overkant te worden gebracht. Anders ging Geert graag mee, wanneer Toon op de pont zat: die kon leuk vertellen! Maar nu had hij daar geen zin in gehad . . . En al had-ie zin gehad — moeder zou het vast niet goed gevonden hebben. Die hield er niet van, dat haar jongen, wanneer het niet

33

stapten. Hij legde zijn boek weg en ging staan, vlak achter het venster. Gelukkig, dat er geen sleep aankwam op het ogenblik. Hoefde vader niet te wachten tot de sleepboot en de aken, die er achter hingen, voorbij waren. Anders was dat zo erg niet — sommige lui vonden het wel leuk, als ze een pobsje langer op het water waren. Maar met dit weer was er voor de meeste mensen niet veel aan.

Wat ging die ene knul nou doen? In plotseling gespannen aandacht boog Geert zich een beetje voorover. Een van de jongens — hij zag dat het Dolf was — klauterde op de kant van de pont. „Opschepper!” schoot het hem door de gedachten. Dat jong wilde zeker eens laten zien, wat-ie wel kon en durfde. Geert zag, hoe vader zich oprichtte bij de lier, waaraan hij stond te draaien — vader zei natuurlijk iets tegen Dolf. Je kon wel snappen wat! Op hetzelfde ogenblik hoorde Geert een heftige windstoot — de bomen vlak bij het huis bogen ver en richtten zich dan weer overeind. En op de pont . . . De jongen, die op de verschaning was geklommen, zwaaide dwaas met de armen — sloeg dan plotseling zijwaarts . . . te water! Geert schoot recht van schrik — de ogen wijd open. Want . . . een tweede gestalte verdween in de woelende rivier. Vader! Die was Dolf nagesprongen. Om hem eruit te halen natuurlijk! Gespannen keek de jongen uit het raam toe. Met moeite onderscheidde hij het hoofd van vader, dat bovenkwam . . . Het verdween weer — werd opnieuw zichtbaar . . . nu met een tweede hoofd er vlak bij. Gelukkig! Vader had hem . . .

Kees hield de pont in het midden van de rivier, zo dicht mogelijk bij de plek, waar de twee hoofden te zien waren. Hij stond met Bart en de andere passagier klaar om te helpen, zodra vader dicht genoeg bij zou zijn . . . Gelukkig, ze werden aan boord geholpen. Precies kon Geert niet alles onderscheiden, maar hij

35

zag dat er nu vier man op de pont stonden, die zich bukten. Zeker over de vijfde, over Dolf . . .

De jongen keerde zich om en holde naar buiten. In het voorbijgaan riep hij de keuken in: „Vader heeft Dolf uit het water gehaald, moe!” Vrouw Baars, die bezig was met koken, schrok van de plotselinge roep — schrok nog meer van wat Geert riep! De pollepel, waarmee ze in de pap stond te roeren, liet ze los en zonder zich te bedenken, ging ze haar jongen na. Wat was er . . . ?

Toen ze bij de waterkant kwam, stond Geert daar al en de pont was vlak bij. Vader en Kees haalden haar zo snel mogelijk naar de kant, maar midden op het vaarttuig zaten twee mannen geknield, waarvan één regelmatig bewegingen maakte. O, daar lag iemand . . .

„Wat is er?!” riep de vrouw vragend.
„Dolf heeft te water gelegen!” schreeuwde haar man terug. „Maar het loopt nogal mee, geloof ik!”

Zodra de pont aanlegde, liepen moeder en Geert er op. Daar lag Dolf, doodsblijk. Bart zat geknield naast hem en een ander — de derde passagier — was bezig kunstmatige ademhaling toe te passen.

„Zullen we 'm naar binnen brengen?” vroeg vader.

De man, die Dolf hielp, keek even op. „Nog niet,” zei hij. „Eerst ermee doorgaan,” en zonder ophouden bleef hij de kunstmatige ademhaling toepassen, waarmee hij dadelijk begonnen was. De anderen stonden belangstellend om hem heen — wachtten . . .

Daar sloeg Dolf de ogen op — hij sloot ze dadelijk weer.

„Nu kunnen we 'm wel binnen brengen,” zei de man.

„Dan zal ik een bed gereed maken,” zei moeder, terwijl ze zich omkeerde en naar huis liep.

„Pak op, Kees,” beval vader — en gezamenlijk droegen ze Dolf, die weer in zijn bewusteloosheid was

36

... gezamenlijk droegen ze Dolf.

teruggezakt, de wal op, het huis in. Zonder vragen volgden Bart en de vreemde.

Moeder had het bed van Geert opgeslagen. „Leg 'm hier maar,” zei ze.

„Jawel,” zei de vreemde, „maar we zullen hem eerst even uitkleeden, en dan warme kruiken, als het kan.”

„Mijn pap!” riep moeder op eens. Nu er over warme kruiken werd gesproken, en ze bedacht, dat ze daar water voor moest opzetten, herinnerde ze zich eensklaps

37

haar pap. Die zou wel . . . ja zeker, die was overgekookt! Wat een smerboel en wat een aanbebrande lucht in de keuken! Maar er was nu geen tijd om dat allemaal te beredderen: met een handige zwaai nam ze de pan met pap van het vuur en zette die in de gootsteen. Daar zou ze straks wel naar kijken. Eerst een flinke ketel water opgezet!

„Dweil jij de keuken eens knaphandig bij, Geert,” zei ze, terwijl ze weer naar de kamer ging.

De jongen zocht een dweil, maar hij kwam er niet toe om de boel op te redden. Want vanuit de kamer riep vader: „Geert, dadelijk de dokter halen! Hard lopen!”

De jongen gooide zijn dweil neer, greep zijn pet en zijn cape en holde naar buiten, naar het dorp.

Even later stond hij te hijgen op de stoep van het doktershuis: hij had de bel geluid of er brand was! Wat duurde het lang, eer die ouwe Jans verscheen! Wie weet, waar ze zat! Maar ouwe Jans zat niet ver weg, en ouwe Jans liet Geert niet onnodig lang wachten. Het was alleen maar de jongen z'n ongeduld, waardoor hij meende, dat het zo lang duurde.

„Is de dokter thuis?” vroeg Geert, toen Jans de deur nog maar half open had. „Dolf heeft te water gelegen.”

„Dolf?” vroeg de meid. „Waar is-ie?”

Ze keek, als verwachtte ze, dat Geert de drenkeling bij zich had.

„Bij ons thuis, in mijn bed,” deelde Geert gejaagd mee. „Kan de dokter komen?”

Jans schudde het hoofd: „Nee,” zei ze, „de dokter is kasjewel de deur uit.”

„Hij moet komen,” zei Geert.

„Ik zal het hem zeggen,” beloofde Jans, „zodra hij thuis is.”

„Wanneer is dat?”

38

„Hij kan ieder ogenblik terug zijn. Hij is met de auto weg. „Is het erg met Dolf?”

„Nee — dat geloof ik niet. Maar de dokter . . .”

„. . . moet komen, dat begrijp ik,” zei Jans. „Jongens, wat heb jij me een schrik op het lijf gejaagd met je gebel.”

„Of Dolf, met zijn gekke streken,” zei Geert. Hij had zich onderweg nijdig lopen maken op dat jong, dat zo stom was geweest om op de verschansing te klimmen.

„Nou, ik zal de dokter zo gauw mogelijk sturen,” beloofde Jans. Wat een astrante aap was die veermansjongen! Ze deed de deur voor Geerts neus dicht, en even stond die beteuterd te kijken.

Toen begon hij naar huis te lopen — heel wat langzamer dan hij naar de dokter was gehold. De spanning was gebroken; vader en Dolf waren allebei veilig in huis, en — nu bedacht Geert dit eigenlijk pas — en vader was er gelukkig niet erg aan toe. Die was tenminste gewoon meegelopen, toen Dolf in de kamer en op bed werd gebracht.

„Dat had ook anders kunnen zijn,” bedacht Geert, terwijl hij door de Dorpsstraat naar de dijk ging. Want de rivier was knap wild, en zwemmen met een drenkeling viel niet mee! Dat wist-ie wel! Vader kon goed zwemmen! Nou, Dolf mocht blij zijn, dat vader hem eruit gehaald had . . . Om zijn opschepperij kon een ander zijn leven wagen! Stel je voor, dat vader de pont niet had kunnen bereiken . . . Nee, daar moest-ie niet aan denken. Hij voelde zich nijdig worden op Dolf. Eerst had-ie nog wel medelijden met hem gehad, maar dat medelijden begon te zakken. Het was dat jong zijn eigen schuld geweest — dat had Geert duidelijk gezien. Nou, het had hem ook niet kunnen schelen, als Dolf voor zijn part verdronken was . . . Hij schrok even van zijn eigen gedachten — duwde dan die schrik terug.

39

Zeker, het zou toch Dolf zijn eigen schuld geweest zijn! Had-ie maar niet zo stom moeten doen. Opschepper! Maar verdrinken was wel erg...

De jongen werd uit zijn gedachten gehaald door het waarschuwend sein van een claxon. Hij keek om: ha, daar had je de dokter. Geert stapte aan de kant van de weg en de auto reed hem voorbij. Kijk, daar ging de wagen de stoep af. Nou, dan was de dokter wel gauw thuis gekomen, net als ouwe Jans gezegd had. Toen Geert bij huis kwam, stond de doktersauto daar al geparkeerd.

Kees kwam naar buiten. „Ga maar effe mee de schuur in, joh,” zei hij. „Ze zijn met z'n allen in de kamer bij Dolf.”

„Is het erg?” vroeg Geert, terwijl hij met zijn broer mee liep.

Die haalde de schouders op. „Ik weet nog niet,” zei hij, „hij is nog helemaal buiten westen.”

Kees ging op een wilgstomp zitten, die in de schuur lag, en Geert leunde tegen de werkbank. „Hoe kwam het precies?” vroeg hij.

Toen vertelde Kees. Dolf had willen laten zien, wat hij kon en wat hij durfde en was op de verschansing geklommen. Vader had hem nog gewaarschuwd — maar net was er toen een forse windvlaag gekomen, waardoor de jongen zijn evenwicht had verloren en over boord was geslagen. Toen was vader hem nagesprongen en had hem met moeite uit de rivier gehaald.

„Vader heeft een lelijke hoofdwond,” vertelde Kees. „Toen-ie aan boord klom, maakte de pont net een valse kaai en stootte tegen vaders hoofd. Het bloedde knap — heb je dat niet gezien?”

Ja, nu herinnerde Geert zich, dat hij zo iets gezien had — maar vader was zo kletsnat geweest, dat het hem daardoor zeker niet was opgevallen.

„Wat zegt de dokter?” vroeg Geert.

40

HOOFDSTUK VI

De avond

Het was toch vreemd geweest, die avond aan tafel: vader zat niet op zijn gewone plaats, want hij was naar bed gegaan, zodra de dokter was weggereden — „met zó'n verband om zijn hoofd”, had zusje aan Kees en Geert verteld, die uit de schuur binnenkwamen, toen vader al naar de slaapkamer was.

Vóór het eten had moeder hardop gebeden — wat vader anders natuurlijk altijd deed. En toen ze klaar waren, had moeder uit de Bijbel gelezen, en gedankt. Ja, dat was wat vreemd, wat ongewoon geweest.

En dan was er nóg iets, iets dat je niet zag en niet hoorde, maar dat je wist en voelde: er was een vreemde, een zieke in huis. Dolf!

Dolf, die door zijn eigen schuld bijna verdronken was en nog steeds niet bij kennis was gekomen. Af en toe ging moeder naar hem kijken — telkens als ze terugkwam, schudde ze het hoofd: „Nog hetzelfde”.

De tafel was al een poos afgeruimd; zusje al naar bed. Kees vertelde — voor de zoveelste maal? — nog eens precies, hoe het die middag gegaan was: ze waren er alle drie zó vol van, dat ze over niets anders praten konden. Ze vonden het buitengewoon flink van vader dat hij Dolf in het woelende water was nagesprongen: op zo'n vader kon je trots zijn! En de dokter had gezegd, dat de wond aan vaders hoofd niet ernstig was: een goede nachtrust zou vader er weer aardig bovenop helpen.

„Jawel,” foeterde Geert, „dat is allemaal erg gelukkig, maar door Dolf zijn schuld was vader bijna verdronken.”

42

Kees haalde de schouders op: dat wist-ie niet. Want hij was de kamer uitgegaan, zodra dokter van der Grint was gekomen.

„Is Bart er nog, en die andere kerel?” vroeg Geert. „Bart wel — die ander is weggegaan. Dat was een flinke vent,” prees Kees. „Die heeft dadelijk kunstmatige ademhaling toegepast. Joh, Dolf had zo'n bende water binnen.”

De twee broers zwegen — ze keken naar de rivier, die voortstroomde alsof er niet pas een ongeluk had gedreigd. Ze hoorden de huisdeur gaan — de dokter kwam naar buiten.

„Morgenochtend kom ik weer even kijken, vrouw Baars,” hoorden ze hem zeggen. „Houd Dolf maar in bed en laat uw man ook vroeg onder de wol kruipen. In ieder geval moet die vandaag niemand meer overhalen.”

„Goed, dokter,” hoorden ze moeder zeggen. „Ik zal er voor zorgen. Als er nog iemand komt, dan kan Kees de pont wel bedienen.”

„Dan help ik je wel,” beloofde Geert zijn broer.

Dat was niet nodig: die avond kwam er geen passagier meer...

41

Moeder keek hem aan. „Foei, jongen,” zei ze, „zo moet je niet spreken. Is dat nu je dankbaarheid, omdat de Here vader bewaard heeft en heeft gemaakt, dat hij Dolf heeft gered? Die arme kerel is er erg genoeg aan toe, al is het dan door zijn eigen schuld. En jij doet nu wel erg lelijk over hem, maar... ben jij zelf nooit 's onvoorzichtig of roekeloos?”

Geert haalde zijn schouders op: hij wilde niet zeggen, dat moeder gelijk had en wat kon hij anders zeggen? „Maar vader moest dan toch zijn leven wagen voor Dolf,” meende Kees.

„Dat is wel zo,” gaf moeder toe. „Dat was zijn plicht. Laten we blij wezen, dat ze allebei gered zijn.”

Geert keek in het licht van de lamp. Het was maar goed, dat moeder niet zien kon, welke gedachten achter zijn voorhoofd leefden.

Natuurlijk was hij dankbaar, dat vader gelukkig de pont had kunnen bereiken en door Bart en die passagier aan boord was geholpen. Maar dankbaar omdat Dolf was gered... Die middag, toen hij van de dokter terugkwam, had hij heel andere gedachten gehad... Lelijke gedachten eigenlijk...

Hij stond op en ging het boek zoeken, waar hij na schooltijd in gelezen had. Zie je, als je las, dan ging je aan andere dingen denken, aan het verhaal uit je boek, en dan vergat je alles over Dolf.

Toch kon het boek de jongen nog minder boeien dan 's middags — het was net, alsof hij onder het lezen door luisterde naar de geluiden in huis.

„Ik hoor iets, geloof ik,” zei moeder opeens. Ze hief het hoofd op. Ja, ze had zich niet vergist. Ze stond op en ging naar het kamertje, waar Dolf te bed was gebracht.

De jongen was uit zijn bewusteloosheid ontwaakt — met vreemd-zoekende ogen zag hij rond. Hij keek naar de vrouw, die binnenkwam, zonder zich bewust te worden wie ze was.

43

„Waar ben ik?” vroeg hij flauw. „Hoe kom ik hier?”
Vrouw Baars ging naar hem toe en legde haar hand op zijn voorhoofd. „Bij ons, Dolf,” zei ze. „Bij de veerman thuis. Je hebt in het water gelegen, weet je dat niet?”

Het duurde een ogenblik, eer zijn antwoord kwam.
„O ja. Ik ben zo raar in mijn hoofd... Ik dacht, dat ik... verdrinken... zou... Ik was zo... bang...”
„Je bent gelukkig gered, jongen. De dokter zegt, dat je wel gauw weer beter worden zal.”

Het scheen, als had de jongen moeite om haar woorden te begrijpen, om zich het gebeurde scherp te herinneren.

„De dokter...” zei hij slepend. „Oom...”
En ineens, wat helderder, door een angst die vrouw Baars niet helemaal begreep: „Wat zei oom?”

„Dat je wel weer gauw beter worden zult, vent.”
Hij schudde traag het hoofd: „Dat... bedoel... ik... niet...”

De vrouw zag, hoe zijn ogen weer toevielen. Ze vroeg niet, wat hij dan wel had bedoeld. Ze bleef nog een ogenblik staan, legde toen het dek zorgvuldig wat recht en ging naar de huiskamer terug.

„Was-t-ie wakker, moeder?” vroeg Kees.
„Even. Hij herinnert zich maar flauw, wat hem overkomen is.”

„Zei hij iets?”
„Ja, hij vroeg, wat zijn oom heeft gezegd.”
Geert keek uit zijn boek op. „Hij is natuurlijk bang,” zei hij hard. „De dokter is erg streng, dat zeggen de jongens allemaal.”

Zijn moeder ging daar niet op in, maar ze vertelde: „Dolf zei ook, dat hij zo'n angst had gehad, dat hij verdrinken zou. Die arme jongen...”

Geert gaf op moeders opmerking geen antwoord; hij keek weer in zijn boek.

44

Wat moeder over Dolf had gezegd, ja, dat was toch eigenlijk wel waar. Dolf was vast wel erg bang geweest, toen hij in het water lag. Nou, als je zo ineens bijna verdrinkt... En wie weet, wat de dokter tegen Dolf zeggen zou, als hij terugkwam! Vanmiddag had Dolf natuurlijk geen standje kunnen krijgen — toen was hij bewusteloos geweest. Maar morgen... Want of de dokter streng was!

Dat kwam zeker ook, omdat hij Dolf zijn eigen vader niet was. Ja, het was toch wel heel erg, als je geen vader meer had... Nou, en het was Dolf zijn schuld dat hij, Geert, vader wel had kunnen verliezen... Vader was dat jong ook zo gauw nagesprongen...

„Had jij dan gewild, dat je vader dat niet had gedaan en dat-ie Dolf maar had laten verdrinken?” vroeg een stemmetje in Geerts hart.

Geert herinnerde zich, hoe hij die middag gedacht had, dat het hem niet had kunnen schelen, als Dolf... Nee, dat mocht je niet denken. Dat was... zonde. Laatst nog had meneer Cooremans het er bij de bijbelles over gehad: iemand haten, zo'n erge hekel aan iemand hebben, dat je hem wel dood zou wensen, was eigenlijk net zo erg als iemand vermoorden. De Here Jezus had immers zelf gezegd: „Wie zijn broeder haat, is een doodslager.”

Geert draaide zich onrustig op zijn andere zij — hij wilde die lastige gedachten kwijt. Het lukte niet.

„Blij wezen, dat ze allebei gered zijn.” Het was net, of hij het moeder weer hoorde zeggen.

Allebei... Hij had die avond wel ervoor gedankt, dat vader niet verdrongen was — over Dolf had hij zijn bidden met geen woord gerept. Dat was eigenlijk verkeerd geweest, voelde hij nu. Zou hij nog...?

Even aarzde hij — toen vouwde hij onder de dekens de handen...

Een poosje later sliep ook Geert.

46

Maar moeder dacht daar anders over dan hij. „Als ik jullie was, zou ik maar 's wat vroeg naar bed gaan vanavond,” zei ze. „Jullie hebt wel niet te water gelegen — ze glimlachte bij die woorden — maar het is voor ons allemaal een spannende middag geweest. En misschien zal ik vannacht nog wel 's een keertje bij Dolf moeten kijken.”

De jongens stonden dadelijk op — zeker, moeder had gelijk.
„Mag ik nog even bij vader kijken, moe?” vroeg Geert.

Vrouw Baars knikte: zeker, dat mocht. Als ze maar zachtjes deden, want als vader sliep mochten ze hem niet wakker maken.

Maar vader sliep niet. Hij hoorde het dadelijk, toen zijn twee zoons bij zijn bed kwamen.

„Hoe gaat het, vader?” vroeg Kees.

„Wel aardig, jongen. Nog wat pijn in mijn hoofd, maar als ik vannacht lekker dut, zal dat morgen wel over zijn.”

„Gelukkig,” zei Geert. Er viel hem een pak van het hart. Ze hadden de hele avond veel meer over Dolf gepraat dan over vader — net of vader niet in de rivier was gesprongen en niet een hoofdwond had opgelopen... Maar vader was sterk en flink — hij zou van een nat pak niet ziek worden; en nu die hoofdwond zo erg niet bleek... Want dat had Geert wel aan vaders stem gehoord en aan vader zelf gezien, dat deze weer aardig opknapte. Het kon best wezen dat vader gelijk had en morgen weer uit bed kon komen en gewoon zijn werk doen.

Even later lagen beide jongens in bed. Kees had zich dadelijk omgedraaid met zijn gezicht naar de muur en al heel gauw hoorde je aan zijn regelmatige ademhaling, dat hij rustig sliep. Maar Geert kon de slaap niet vatten.

45

HOOFDSTUK VII

De volgende morgen

Toen Geert de volgende morgen beneden kwam, zat vader — verband om het hoofd — al bij de tafel.

„Zo, zoon van me,” zei hij lachend. „Heb je goed geslapen vannacht?”

„Ik wel, vader — en u? Hoe gaat het met uw hoofd?”
„Best hoor,” antwoordde de veerman. „Ik voel er om zo te zeggen niets meer aan.”

„Fijn,” zei Geert. Hij ging op zijn plaats zitten en keek naar moeder, die net uit de keuken binnenkwam.
„Eet maar vlug, Geert,” zei ze. „We zijn wat laat vanmorgen, maar als je opschiet kun je best op tijd op school zijn.”

Geert schoot op — Geert was ruim op tijd voor school. Die was nog niet eens aan: de jongens stonden in een clubje bij de pomp op het speelplein en praatten druk. Je hoefde niet te vragen waar het over ging!

Toen Geert bij hen kwam moest hij natuurlijk dadelijk vertellen: hoe het gekomen was en hoe het met Dolf ging.

„Dolf sliep nog, toen ik de deur uit ging,” zei Geert, „En hoe het gekomen is...?”

Hij gaf een uitvoerig verslag van wat-ie door het raam gezien had en van wat Kees had verteld. En de heldendaad van zijn vader, nou, daar vertelde Geert extra van. Zó extra, dat één van de jongens mompelde: „Hij schept nog al op, zeg.” Maar dat bezorgde de mompelaar een stomp van één van zijn kamaraads: „'t Is nog al niet fijn, als je zo'n vader hebt!”

Op school deed Geert zijn best om goed op te letten — dan schoot de tijd het gauwste op, overlegde hij bij zich.

47

„Zo, zoon van me,” zei hij lachend. „Heb je goed geslapen vannacht?”

zelf. Want natuurlijk verlangde hij ernaar thuis te zijn. Om te kijken, of vader weer de pont bediende, net als alle dag — nou, dat zou wel — en om te weten, hoe het met Dolf ging.

Op weg naar huis kwam hij de dokter in zijn auto tegen — die was dus al bij Dolf geweest.

„En wat zei de dokter, moe?” vroeg Geert, toen hij de kamer instapte.

48

Dat duurde niet lang: een kwartier nadat moeder met wat Jans had gebracht in de kamer was verdwenen, waar Dolf lag, kwam ze alweer terug, de kleren van Geert, die Dolf 's nachts had aangehad, onder de arm.

„Nu moest jij zo lang bij Dolf gaan zitten,” zei ze tegen Geert. „Hij is aardig bijgekomen, en het is wel aardig voor 'm, als hij gezelschap heeft.”

Geert ging — al was het langzaam. Want buitengewoon prettig vond hij de opdracht niet. Wat moest-ie nu eigenlijk tegen Dolf zeggen? Hij kon 'm toch moeilijk vertellen, wat-ie allemaal in bed had gedacht...

„Dag Dolf,” zei hij wat beschroomd, terwijl hij aan het voeteneind op de rand van het bed ging zitten.

„Hoe gaat het met je?”

„Dag,” antwoordde Dolf. „Goed.”

Geert wist geen verder woord — zwiingend keek hij zijn kamertje rond. Gek, dat Dolf daar nou lag.

„Je vader is al weer aan het werk, hè,” begon Dolf. Hij had dat van vrouw Baars gehoord.

„Ja,” knikte Geert.

Weer zwijgen.

„Jouw vader is een fijne vent,” hoorde de veermansjongen ineens Dolf's stem. „Als hij er niet geweest was...”

„Als jij niet zo stom had gedaan, had vader je niet na hoeven te springen,” zei Geert opeens onbeheerst. Het was toch ook zo! „Als-t-ie verdrongen was, dan was het jouw schuld geweest!”

Geert schrok er zelf van, toen hij dat zo eruit gooid. Hij was heus niet van plan geweest om zo iets te zeggen — hij wist zelf niet hoe het kwam, dat hij het nu toch opeens deed. En toen hij naar Dolf keek...

Die was bleek geweest, toen Geert binnenkwam — de bleekheid was verdwenen voor een felle kleur en zijn handen plukten zenuwachtig aan het bed-dek.

50

„'t Is nog al aangekomen — maar Dolf mag weer vervoerd worden. Jans zal straks ondergoed voor 'm brengen en z'n pyjama, dan komt ze hem vanmiddag halen.”

„Moet Dolf dan in zijn pyjama mee?” vroeg Geert verwonderd.

Moeder lachte. „Ja, maar we wikkelen hem bovendien nog in een dikke deken, begrijp je. Dat is warmer dan in zijn gewone kleren.”

„Waar is vader?” Geert had al naar de pont gekeken en hij had gezien, dat die rustig aan de kant lag. Maar vader was nergens te speuren geweest.

„In de schuur, jongen. Aan het werk. De dokter heeft naar de wond gezien — het verband heeft-ie er af gedaan.”

„Dus is de wond al beter, moe?” zei de jongen in verwonderde haast.

„Zo gauw gaat dat niet, vent. Maar een pleister is op het ogenblik voldoende.”

En ineens over iets anders beginnend: „Denk erom, dat je niet te ver wegloopt. We eten wat vroeger dan anders, dan zijn we klaar, als Jans komt met de kleren.”

„Zal ik dan de tafel dekken?” bood de jongen aan, en zonder af te wachten, ging hij naar de kast en haalde het tafellaken.

De maaltijd was gedaan, maar nog was de tafel niet afgenomen toen Jans verscheen.

Ze droeg een groot pak onder de arm, waar de verschooning en het nachtgoed van Dolf uit te voorschijn kwamen.

„Ik moest zeggen, dat de dokter over een uurtje hoopt te komen,” deelde ze mee.

„Goed,” zei moeder. „We zullen zorgen, dat de jonheer klaar is.”

49

„Daar... daar... heb ik nog niet eens over gedacht,” bekende hij aarzeland.

„Het zou anders erg genoeg geweest zijn,” vinnigde Geert. „Als ik geen vader meer had...”

Hij hoorde zijn eigen woorden en hield plotseling stil van schrik. Om dat te zeggen tegen Dolf!

Maar het was te laat. „Je weet toch...” begon Dolf.

„Mijn vader...”

Geert knikte — beschaamd. Ja zeker, hij wist het. Dolf had geen vader meer — Dolf had alleen maar een oom. Een strenge oom.

„Dat had ik niet moeten zeggen,” bekende hij beschaamd. „Ik vergat even...”

„Ja,” zei Dolf. — Meer niet.

In het kamertje viel een beklemmende stilte. Ze duurde...

Daar kwam buiten het geluid van een motor. Het was als een bevrijding voor de twee jongens.

„Je oom,” zei Geert, toen het geluid ophield en de auto stopte.

Geerts moeder kwam binnen.

„Nu zullen we je lekker in je deken rollen en dan wor-je prins-heerlijk naar huis gereden, Dolf,” zei ze, terwijl ze naar het bed liep en de jongen hielp om zich gereed te maken.

Geert was opgestaan en bleef toekijken.

„Ik dank u wel, voor alles wat u voor mij gedaan hebt,” hoorde hij Dolf zeggen; en hij hoorde ook, hoe moeder antwoordde: „We hebben het met liefde voor je over gehad, jongen.”

Toen liep Geert de kamer uit. Hij voelde, dat zijn ogen vochtig werden...

Dolf was weg — de auto was de dijkstoep opgereden en Kees en Geert stonden te kijken tot ze om een bocht van de dijk verdween.

51

„Ziezo,” zei Kees. „Dat hebben we alweer gehad. Ik zou . . .”

Tegelijk klonk van de overkant de veerbel. Wat hij „zou” kon Kees niet meer zeggen: hij liep haastig naar de pont om vader vóór te zijn met het overhalen van de passagier, die aan de overzijde wachtte.

En Geert?

Hij ging niet mee de pont op — hij liep een eindje langs de waterkant en liet zich vallen in het gras van de uiterwaard. Nu was Dolf weg. Dolf, over wie hij zulke verkeerde dingen had gedacht en tegen wie hij zulke lelijke woorden had gezegd. Dolf, die geen vader meer had . . . En over wie zijn vader gezegd had: „Je zou goed doen, als je wat vriendelijker tegen hem deed.” Hij had dat ook geprobeerd — een poos geleden al. Hij had erom gebeden . . . Maar hij had het niet volgehouden, het bidden. En daarom was het proberen mislukt.

Maar wat mislukt is, kun je opnieuw beginnen. Zou hij . . .? Ja, hij zóú, omdat hij móést . . . Dat wilde vader immers — dat wilde ook de Here Jezus . . .

Langzaam kwam de jongen overeind, zijn genomen besluit had rust gebracht in zijn moeilijke gedachten.

Hij zou opnieuw, biddend, proberen . . .